

ΤΟΜΟΣ Α΄.

ΤΕΥΧΟΣ Γ΄ & Δ΄.

ΘΡΑΚΙΚΑ

ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΟΝ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΝ ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ

ΙΔΡΥΘΕΝ ΚΑΙ ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ ΥΠΟ ΤΟΥ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

“ΘΡΑΚΙΚΟΥ ΚΕΝΤΡΟΥ,”

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΕΠΙ ΤΗΣ ΕΚΔΟΣΕΩΣ

ΧΡΗΣΤΟΣ ΤΣΟΥΝΤΑΣ

ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ

ΑΡΙΣΤ. ΚΟΥΡΤΙΔΗΣ

ΠΑΙΔΑΓΩΓΟΣ ΚΑΙ ΛΟΓΟΤΕΧΝΗΣ

ΣΤΙΛΠ. ΚΥΡΙΑΚΙΔΗΣ

ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ ΠΑΝΕΠ. ΘΕΣ/ΝΙΚΗΣ

ΠΟΛΥΔ. ΠΑΠΑΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ

ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ ΚΑΙ ΛΟΓΟΤΕΧΝΗΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΤΗΣ ΣΥΝΤΑΞΕΩΣ ΤΟΥ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΥ

ΑΘΗΝΑΙ

ΘΡΑΚΙΚΟΝ ΚΕΝΤΡΟΝ — ΜΕΓΑΡΟΝ ΤΟΥΡΙΣΤ — ΒΟΥΛΗΣ 18

1928

« Ἀνοίξετε τὸ ᾠκλήδωνα νὰ βγῆ χαριτωμένη,
 « Ὅλο τὸ ᾠκόσμο γύρισε καὶ βγῆκε κερδεμένη ».

Προβλ. Λαογρ. Β'. 409. 29

Παραλείπων τὸ βάψιμον τῶν ὠῶν τῆς Μεγάλης Πέμπτης, ἀναφέρω μόνον, ὅτι ἀπὸ τῆς πρωΐας ἀκόμη τῆς ἡμέρας ταύτης, ἀναρτῶσιν ἕξωθεν τοῦ παραθύρου ἐκάστης οἰκίας, πρὸς Ἀνατολάς, τεμάχιον ἐρυθροῦ ὑφάσματος καὶ ὅτι κατὰ τὴν περιφορὰν τοῦ Ἐπιταφίου ὀφείλει ἕκαστος νὰ περάσῃ γιὰ τὴν ὑγεία του κάτω ἀπὸ τὸν « Ἀμνὸ » τρεῖς φορές.

ΓΛΩΣΣΟΔΕΤΕΣ, ΕΥΧΕΣ ΚΑΙ ΚΑΤΑΡΕΣ ΑΔΡΙΑΝΟΥΠΟΛΕΩΣ

Κωνστ. Κουρτίδου, ἱατροῦ.

Α'.

1. Πήττα, σπανακόπηττα, σπανακουλαδαστακόπηττα. — 2. Ἰκκλησιὰ μουλυβουτή, μουλυβουκαγγιλουπιληκητή, ποιὸς σοὶ μουλυβουκαγγιλουπιλέκησι; Τοῦ μουλυβουκαγγιλουπιληκητή υἱγιός. Ἄν εἶχα τοῦ μουλυβουκαγγιλουπιληκητοῦ τὰ σύναργα ἤθιλα σὶ μουλυβουκαγγιλουπιληκῆς' ἀπὸν κείνου καὶ καλλίτερα. — 3. Ἐφαγα βραστά, σκαστά, σπαστὰ κουκκιά, μὲ τὴ βραστή, σκαστή, σπαστὴ χουλιάρα. — 4. Κούπα καπακουτή, κούπα ξικαπάκουτη, κούπα ξικαπακουτή, κούπα ξικαπάκουτη¹⁾.

Β'.

1. Ἐλεῖστι κουκῶνες καμμιά ἐλεημοσύν', Παναγιὰ Θεοτόκου νὰ χαρίσ' τὰ πιδάκια σας. Χριστὸς ἀφένς νὰ τὰ ἀβγαταίν' καὶ νὰ τὰ πληθαίν'. Μὴ τὴν ὑγεία σας κουκῶνες! Ἄξιου τοῦ μιστό σας! Θεὸς νὰ σχουρέσ' τὰ πιθαμένα σας! Θεὸς νὰ χαρίσ' τὰ πιδάκια σας. Σ' πουλλά τ' σας. — 2. Στηρηγιουμένους καὶ πολύχρονους. — 3. Χῶμα νὰ πχιάνς καὶ μάλαμα νὰ γίνητι. — 4. Ἄπ' τοῦ ἕνα χίλια νὰ γίνητι. — 5. Ὁ Θεὸς τὰ χίλια καλὰ νὰ σὶ δίν'. — 6. Ὡρα κακὴ μαύρ'. — 7. Νὰ σὶ πάρ' ἢ ζάλ'. — 8. Νὰ σὶ πάρ' κορακίτσιους. — 9. Νὰ καίησι καὶ νὰ μαραίνησι. — 10. Νὰ σὶ σφυρῖξ' παπὰς σ' ταφτὶ (νὰ πεθάνησι). — 11. Γαιδάρα κακιά. — 12. Νὰ ξηραθῆ ἢ μαμή πού σ' ἔβγαλε. — 13. Νὰ καῖ ἢ κούνια πού σὶ κούνσι. — 14. Νὰ σκάσεις καὶ νὰ πλαντάξ'. — 15. Τύφλα καὶ μούντζα. — 16. Στὰ χεῖλια μ' ψάρ' μ' ἔψησες. — 17. Μάλλιασε γλῶσσα μ'. — 18. Παλιοστρίγγλα. — 19. Κουφουραפוῦ, χιλιγδουνοῦ. — 20. Δγιάβουλι τετραπέρατι. — 21. Οὐργὴ τοῦ Θεοῦ. — 22. Νὰ σὶ χ . . . ἱκατὸ γαιδάρ'. — 23. Νὰ καίησι καὶ νὰ ψήνησι.

¹⁾ Τὰ ἀνωτέρω προτείνονται ἐν συναναστροφῇ ὅπως ἀπαγγελθῶσι ταχέως, ἐπὶ πολλὰς φορές ἐπανειλημένως. Εὐνόητον ὅτι ἐν τοιαύτῃ περιστάσει ὑποπίπτει τις εἰς λάθη καὶ οὕτω προκαλοῦνται γέλοτες ἄσβεστοι. Ὑπῆρχον παρ' ἡμῶν ἄλλοτε πολλὰ τοιαῦτα πλὴν δυστυχῶς ὁ χρόνος ἐξήλειψεν αὐτά.

—24. Ἀρκοῦδα μαλλιαρή.—25. Γκαμπέλου οὐργισμέν'.—26. Θὰ σὶ μετρήσω τῆς γούνας τὰ ράμματα.—27. Γέρομη καὶ σκότεινη.—28. Ποῦ ἦσαν πανοῦκλα μ' κι ἄργιασις.—29. Πανοῦκλα κουφτιρή.—30. Ἔτσι πῶς κάμς ἔτσι νὰ βρῆς.—31. Νὰ σὶ κρούξ' πανοῦκλα.—32. Νὰ πᾶς νὰ χαθῆς ὅσου φέγγ'.—33. Χαμένου κι χαντακουμένου.—34. Νὰ σ' ἄλατίσου νὰ μὴ βρουμήσης.—35. Τὴν κακή σ' κι τὴν ἀνάπουδὴ σ' (κι τὴν ἄλλ' μαζύ σ').—36. Ἀληπού πολυῦξερη.—37. Κοντόχρουνη.—38. Τὴ τύφλα σ' κι τὴ ρούφλα σ'.—39. Κακὸ χρούνο ν' ἄχς.—40. Νὰ κουρεύησι μὴ δικαουχτὸ ψαλίδια.—41. Νὰ σὶ φάει κουτσὸς λύκου, ποῦνι μ' ἕνα δόντι.—42. Τὰ *πιαβὰς* τὰ μέσα κι τὰ τυφλά σ' τὰ ὄξου.—43. Νὰ μὴ σὶ δγιούν τὰ μάτια μ'.—44. Ἀξ κι ἀπόξ ἢ ἔξινους κι ἀπόξινους.—45. Νὰ σὶ ἀνοίξ' γῆς κι νὰ σὶ πᾶρ'.—46. Τὴν κακή σ' τὴν ἡμέρα.—47. Ἀρατιστῆς ἀπ' οὐδῶ.

Γ Λ Ω Σ Σ Ι Κ Α

ΓΛΩΣΣΑΡΙΟ ΑΠΟ ΤΗ ΣΑΡΑΝΤΑΕΚΚΛΗΣΙΩΤΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ

ΠΟΛ. ΠΑΠΑΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ

(Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενο)

B

Βαβίζω = 1) φωνάζω βάβ—βάβ σὰν τὸ σκυλί.

—Τὸ σκυλί βαβίζ' ἄσκημα.—Τὶ βαβίζ' ἔλεγώ, ἔτσ' τὸ σκυλί;—Σὰν τὸ σκυλί βαβίζ'.—Νὰ βαβίζ' σὰν τὸ σκυλί. (κατάρα)—Σὰν τὰ σκυλιὰ τὰ διαστρεμμένα βαβίζνα.—Νὰ τὸν δῶ σὰν τὸ σκυλί νὰ βαβίζ' (κατάρα).—Βάβηξε, βάβηξε, σὺ πάσε =εἶπε, εἶπε σὺ πάσε.

2) Καταλαλῶ, λέγω ἐνάντια.

—Α βαβίξ' ἀ βαβίξ' ἀ σωπᾶσ'.—Καὶ σὰ βαβίξ', ποῖος τὸν ἀκούγ'.—Ἀστοννα νὰ βαβίξ'.—Σκυλι πὸν βαβίξ' δὲ δαγᾶν'. (παροιμία)—Βάβιξέ τον να καὶ σὺ, νὰ φύγ'.—Α βαβίξ' ἀ βαβίξ' ἀ πηγαίν'.

Βαγιά (ἦ) = δέντρο, ἦ ἱτιά. Τὴ γιορτὴ τῶν Βαγιῶν, μοιράζουσι βάγια δηλ. κλωνιὰ τῆς βάγιας, ποὺ τὰ φέρουσι ἀπὸ τὸ μεγάλο Ρέμα ὅπου στίς ὄχτες τοῦ ζοῦν καὶ πρασινίζουσι ἀμέτρητες μὲ τὰ πλοῦσια κλωνᾶρια τους.

Βαγίζω = 1) πλαγιαίζω, κλίνω.

—Α βαγίσ' τὸ σπῖτ' μας ἔτσ'.—Βάγσαν τὰ πατόματα τ'.

2) Λυγῶ καὶ κουράζουμαι.

—Βάγ' σα, λεγῶ Συρμῶ, βάγ' σα =κουράσθηκα καὶ λίγησα.

Βαγισμένος = λιγυσμένος, πλαγιαισμένος.

—Τὸ σπῖτ' αὐτὸ ἐν βαγισμένο.—Σὰ βαγισμένος πορπατεῖ.